

Avram Iancu - 150

Cetatea Cavalerilor

Nr. 6 (22)/ Iunie 2022

Nr. 6 (22)/ Iunie 2022

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

Mihai Eminescu în paginile revistei „Viața Basarabiei”

Dr. Ionel NOVAC

Cu mai bine de nouăzeci de ani în urmă, viața culturală de la Chișinău era marcată de apariția primului număr al revistei „Viața Basarabiei”, publicație editată de Asociația Culturală „Cuvânt Moldovenesc” și avându-l ca director pe Pan Halippa, președinte al Asociației. Programul și direcțiile de activitate ale acesteia au fost clar formulate în „Un cuvânt înainte”, în care directorul noii reviste preciza că „ne propunem să arătăm trudnicul drum al moldovenilor dintre Prut și Nistru spre Golgota suferinței lor neînțelese de cei streini de sânge și spre mormântul uitării amare din partea fraților de același sânge – drum care, la capătul a 106 ani de robie rusească, a adus zilele mărețe ale Învierii neamului românesc din Basarabia, răstignită și înmormântată de vie. Această dezvăluire a trecutului românesc basarabean ne-o propunem, nu pentru o zgândărire a rănilor trecutului, ci spre a-i face pe cei ce nu ne-au înțeles în trecut, să ne înțeleagă măcar acum și totodată spre a arăta moldovenilor basarabeni, cari poate se clatină pe picioarele lor slabe sau obosite, că în trecut, părinții și strămoșii lor au avut de îndurat suferinți și mai mari, dar nu s-au plecat, ci au așteptat vremurile de mântuire cu statornicia unui popor vrednic”.

„Viața Basarabiei” a apărut lunar, de-a lungul a peste doisprezece ani și jumătate (din ianuarie 1932

până în mai-iulie 1944), mai întâi la Chișinău (1932-1940), iar apoi la București (1940-1944). În această perioadă, în revistă au fost publicate aproape trei mii de materiale (articole, studii, poezii, povestiri, romane, documente etc.) și circa trei sute de materiale iconografice (fotografii, reproduceri de artă, desene, hărți, monumente ș.a), care „aveau menirea să trezească interesul pentru literatura națională și pentru limba vie a poporului, pentru istoria și cultura acestui neam, să promoveze talente autentice și să desfășoare o amplă activitate de culturalizare” (Ion Șpac). Acestea acopereau o tematică variată (istorie, literatură, geografie, filozofie, religie, învățământ, științe naturale, medicină, artă, folclor, sociologie, statul și dreptul, tehnica, agricultura, teorie și critică literară, arheologie, biografiile unor personalități etc.) și

Avram Iancu - 150

Cetatea Cavalerilor

Nr. 6 (22) / Iunie 2022

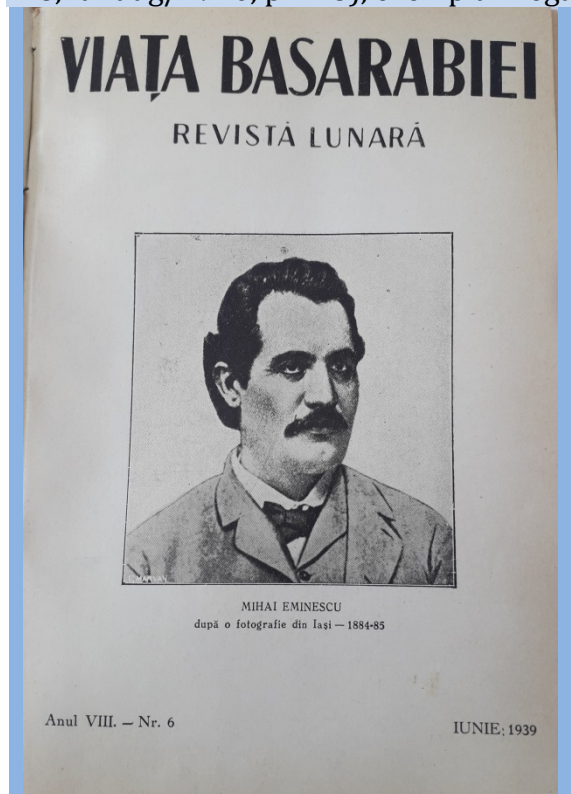

purtau semnături binecunoscute ale vremii, precum cele ale lui Alexandru Boldur, Ștefan Ciobanu, Sergiu Cujbă, Pavel Cuzminschi, Gala Galaction, Onisifor Ghibu, Petre Constantinescu-Iași, Petre Haneș, Dimitrie Iov, Gheorghe Madan, Gheorghe Năstase, Ioan Pelivan, Nichita Smochină, Elena Vasiliu-Hasnaș, Ștefan Usinevici șa.

Totodată, la „Viața Basarabiei” s-a lansat o întreagă generație de scriitori (numită „generația interbelică”), printre care se numără Liuba Dumitriu, Sergiu Grosu, Teodor Nencev, Alexandru Robot, Radu Gyr, Nicolae Spătaru, Vladimir Cavarnali, Olga Crușevan, Nicolai Costenco, Pan Halippa, Petru Ștefănuță, Bogdan Istru, Vasile Luțcan, George Meniuc, Constantin Ciopraga, Sergiu M. Nica, Octavian Sargețiu, Ion Buzdugan, Lotis Dolenga, Anton Luțcan, Andrei Tibereanu și alții.

Pe parcursul apariției sale, în paginile revistei au fost găzduite numeroase materiale care prezentau personalitățile de frunte ale națiunii, inclusiv cele din domeniul literaturii, urmărindu-se în acest sens atât familiarizarea cititorilor cu operele marilor clasici ai literaturii române, cât și popularizarea contribuției aduse de ei culturii naționale. Evident, între aceștia, o deosebită atenție i-a fost acordată poetului Mihai Eminescu, căruia i-au fost dedicate mai multe articole.

Ion Șpac (1993, 2002) și Liudmila Chiciuc (2007) susțin că „pe parcursul a 12 ani și 7 luni de apariție a revistei au fost publicate 14 documente, care, în mod direct sau indirect, se referă la personalitatea sau opera poetului”. O parcurgere recentă a colecției (incomplete) a revistei „Viața Basarabiei” (site-ul Moldavica, bibliotecile Academiei Române, Academiei de științe a R. Moldova, Biblioteca Națională, Biblioteca Municipală „B.P. Hașdeu” din Chișinău, Biblioteca Muzeului Național de Literatură, Biblioteca Mitropolitană București, Memorialul Ipotești ș.a.) a condus la un număr de 20 de materiale referitoare la Mihai Eminescu. La care s-ar adăuga și articolul eminescologului Augustin Z.N. Pop, „Eminescu în umorul Ghimpelui”, publicat în „Viața Basarabiei”, nr. 5-6/mai-iunie 1940 (conform Mihai Eminescu, Opere, XVII, Bibliografie, Partea a II-a, ref. 12876, pag. 79, citat în „Viața Basarabiei”, nr. 7-8, iul-aug/1940, p. 128), exemplar negăsit până în prezent.

De precizat că revista „Viața Basarabiei” nu a publicat vreodată niciuna din poeziile, proza sau articolele ziaristice ale lui Mihai Eminescu, ci toate materialele referitoare la acesta sunt articole și studii dedicate vieții și operei sale.

Prima mențiune a lui Mihai Eminescu apare chiar în numărul inaugural al revistei (1/1932), într-un articol purtând semnătura P.C. (Petre Constantinescu-Iași), „Mihail Eminescu în rusește”, referitor la două poezii traduse în limba rusă și trimise spre publicare de către dr. B. Oxinoit. Autorul articolului precizează că poeziile vor fi păstrate „pentru timpurile când vom fi în stare să facem o publicațiune în limba rusă pentru familiarizarea publicului rusesc cu poezia și literatura românească”, lucru care nu se va mai întâmpla însă.

Vor trece mai bine de doi ani de zile până când, în articolul „Hasdeu și Alecsandri” (nr. 5/1932), Liviu Marian face dese referiri și la Mihai Eminescu. Potrivit autorului, Hașdeu îl considera pe Vasile Alecsandri cea mai mare figură a literaturii române. Poezia românească de pe la 1888 se rezuma, potrivit lui Hașdeu, în două nume: Alecsandri și Eminescu. Cu toate că nu neagă talentul lui Eminescu, Hașdeu nu-l pune înaintea lui Alecsandri, tocmai pentru că la el, „afară de forma externă a produselor lui, adesea prea silită,

aproape nimic nu este original sau măcar specific românesc” (B.P. Hașdeu, conferință ținută la „Ateneul român”). Primul fusese la început iubit și adorat de public, dar apariția acestui din urmă redusese din adorația de care se bucurase până la el marele său înaintaș. Și Hașdeu explică această eclipsare prin moda literară a vremii.

Următorul articol cu referire la Mihai Eminescu, apărut în „Viața Basarabiei”, numărul 11/1934, poartă semnătura lui V. Cucioianu și este, de fapt, o recenzie la cartea lui A. Dima, „Motive hegeliene în

Cetatea Cavalerilor

Avram Iancu - 150

Nr. 6 (22) / Iunie 2022

3

scrisul eminescian”, apărută la Editura Institutul de Arte Grafice „Dacia Traiană” din Sibiu (1934). „Prin studiul de față, profesorul Al. Dima precizează și adâncește înrăuirile hegeliene din întreaga operă a lui Eminescu”, concluzionează autorul, după ce acesta îl parcurge cu atenție și interes.

La rubrica „Varia”, numărul 12 al „Vieții Basarabiei” din același an (1934) semnală apropiata apariție a romanului „Mite” de Eugen Lovinescu, „care va scoate la lumină viața sentimentală a marelui poet. Psihologia eminesciană va fi ținută în jurul relațiilor cu Mite Kremnitz. Va fi înlăturată memoria poetului de banalitățile concluziilor? Așteptăm”.

Numerele 4 și 5 ale revistei din anul următor (1935) vor reproduce articolul „Teatru românesc sub stăpânire străină”, reprezentând fragmente din „Luceafărul sau romanul lui Eminescu”, primul volum din trilogia lui Cezar Petrescu, în curs de apariție la Editura Națională-Ciornei.

În „Viața Basarabiei”, nr. 7-8/1935, Alexandru M. Nicu semnează articolul „Mihail Eminescu pesimist, profet și economist”. Acesta este și titlul cărții lui I.S. Ordeanu, apărută la București în anul 1899, pe care Alexandru M. Nicu o analizează critic, încercând să combată, pe baza unor argumente din studiile anterioare ale unor autori precum Dobrogeanu-Gherea, Nicolae Pătrașcu, Vasile Gherasim, Garabet Ibrăileanu, Tudor Vianu sau Dumitru Caracostea, teoria lansată de acesta. „În concluzie, părerile autorului I.S. Ordeanu relativ la Eminescu ca pesimist, profet și economist ar putea fi admisibile numai într’un cadru restrâns, când ar fi vorba de menținerea unei păreri personale; dar, ca să-și impună concepțiile sale studiilor precedente și ulterioare asupra operei poetului alterându-i astfel adevărata caracterizare, e o aberație. De aceea am crezut de cuviință să scot la iveală unele idei susținute de autor, idei ce sunt în contradicție cu părerile criticilor de mai târziu”, își încheie acesta analiza.

Tot în 1935, „Viața Basarabiei” (nr. 11-12) va găzdui recenziile cărții lui Cezar Petrescu, semnată de Bogdan Istru, care apreciază reușita acestuia. „D-l Cezar Petrescu și-a luat o grea și îndrăzneată încercare al cărei rod este un prim volum intitulat „Luceafărul”, tratând zbuciumata viață a lui Mihail Eminescu și operei sale... În privința limbii și a stilului, d-l Cezar Petrescu e de neîntrecut. Vorbe simple, dar împletite într’un mod meșteșugit, îl scutesc pe d-sa de a folosi termeni noi de proveniență străină. Moldoveneasca odihnitoare, cu aromă veche dă un caracter de solemnitate lecturii. Peste tot stil ușor, vorbe necăutate”.

Același număr include și articolul „Mesia românismului”, scris de profesorul Anton Țurcanu. „Nu știu dacă a existat cineva care să se identifice în așa grad cu suferințele și năzuințele unei națiuni, cum e cazul cu cel mai mare poet al nostru, Mihai Eminescu, afirmă autorul. Însăși chipul său exterior dădea să înțeleagă celui care-l întâlnea că este destinat să se martirizeze pentru neamul său. O frunte boltită, o față palidă, niște ochi mari și triști, în care citești freacă a unui suflet mereu zbuciumat, iată trăsăturile generale ale exteriorului aceluia care a dus pe umerii săi crucea românismului”.

Pentru ca mai apoi, după o minuțioasă analiză a operei și vieții poetului, să susțină că „Eminescu este mare, uriaș, neîntrecut. Cu cât timpul trece, cu atât dreptatea luptei lui Eminescu și veracitatea întregii sale doctrine se adevărește mai mult. Eminescu a fost un poet, arătând cu degetul său magic punctele după care să se orienteze viața întregului neam românesc. O Românie fondată pe temelii românești, iată miezul luptei, gândirii și simțirii eminesciene”.

Alexandru M. Nicu este prezent cu un nou articol în „Viața Basarabiei” (nr. 5-6/1936), de această dată o recenzie, „G. Lovinescu: Bălăuca, roman”, în care concluzionează sec faptul că „Bălăuca” este „romanul unei iubiri față de o femeie cu ochi albaștri și cu părul blond; este profilarea unor crâmpie din viața poetului din timpul șederii sale la București, ca redactor la ziarul „Timpul” și ceea ce mai predomină încă, este evocarea amintirilor din tinerețe când Eminescu își ducea o viață neregulată pe străzile lăturalnice ale Vienei”.

Numărul 5 din 1939, apărut în preajma comemorării a cincizeci de ani de la trecerea în eternitate a Poetului, publică următoarea Notă: „Statuia celui mai mare poet român, Mihai Eminescu, s’ar cuveni a fi ridicată, la Chișinău, în mijlocul Grădinii Publice. Avem un Pușchin – e timpul s’avem și un Eminescu”.

Următorul număr (6) al „Vieții Basarabiei” se dorește a fi unul omagial, având tipărit chiar pe prima copertă portretul lui Mihai Eminescu, însoțit de mențiunea „după o fotografie din Iași – 1884-85”. Era o reproducere a celei de-a treia fotografii cunoscute a Poetului, cea realizată de fotografii Nestor Heck în studioul său de la Iași, în 1884. Revista mai include articolul de mari dimensiuni (35 de pagini), „M. Eminescu”, semnat de profesor dr. I. Negrescu. Acesta constituie textul Conferinței rostite de autor la Festivalul pentru comemorarea poetului, organizat în ziua de 15 aprilie 1939, de Cercul Profesorilor de

Avram Iancu - 150

Cetatea Cavalerilor

Nr. 6 (22) / Iunie 2022

Limba Română - Chișinău, Cercul didactic și profesorii secundari din Ținutul Nistru și de Asociația profesorilor secundari – Chișinău.

Autorul, „apelând la lucrări ale unor autori cu notorietate în domeniu, prezintă amănunte interesante din viața, opera și personalitatea artistică a lui Mihai Eminescu, îndeosebi menționând solitudinea poetului pentru soarta și problemele Basarabiei. Referindu-se, însă, la studiile politice ale lui Eminescu, pune accentul pe documentele care tratează chestiunea de drept a Basarabiei, numele și întinderea ei, precum și istoria Basarabiei, începând din secolul al XV-lea până în secolul al XIX-lea” (Ion Șpac).

Articolul, ilustrat cu imagini reprezentând casa părintească, unde și-a petrecut copilăria, mormântul de la Cimitirul Bellu, o pagină manuscris din poezia „Doina” și fotografia mamei, se încheie cu un mesaj asemănător celui apărut în numărul precedent al revistei: „... pe aleea figurilor culturale care se proiectează în această capitală a Basarabiei ci adăpostește și chipul poetului Al. Serg. Pușchin, va trebui să apară și imaginea în bronz a poetului M. Eminescu, care a dăruit literaturii române revelația geniului național al poporului român, și a dus solia românismului în tezaurul literaturii universale”.

Ultimul număr pe anul 1939 (11-12) este gazda unui nou articol de mari dimensiuni (28 de pagini), intitulat „Mihai Eminescu și Basarabia” și semnat de R. Marent. Studiul se referă la „o gamă largă de subiecte ce caracterizează personalitatea și creația lui Eminescu, începând cu elucidarea pătrunderii operei eminesciene în ținut și valorificarea ei în Basarabia, continuând cu apărarea de către poet a dreptului istoric al Basarabiei și încheind cu evenimentele de comemorare a semicentenarului de la trecerea în nemurire a poetului” (Liudmila Chiciuc). „Basarabia, în special, nu-l va uita niciodată, pentru că în momentele grele ale anilor 1877-78, până la distinsă a scris atâtea articole puternice în favoarea drepturilor sale seculare, încălcate atunci de combinațiile și tranzacțiile diplomatice”, își exprima convingerea autorul, la sfârșitul articolului.

Urmare a odiosului Pact Ribbentrop-Molotov, după tragicul rapt teritorial din iunie 1940 revista „Viața Basarabiei” este nevoită să-și mute redacția la București, unde va continua să apară până în iulie 1944. Primul articol cu referire la Eminescu, inclus în numărul 11-12 din 1940, la rubrica „Informații culturale”, poartă semnătura lui Alexe Donici și se intitulează „Comemorarea lui Mihail Eminescu”. „După slujba religioasă s’a preamărit memoria poetului, câteva din poeziile sale răsunând armonizate, iar vestita-i „Doină”, de-o crudă actualitate, a fost declamată de-un artist dela Teatrul Național. Câteva răslețe figuri de scriitori – I. Minulescu, G. Gregorian, N.I. Herescu, I. Valerian, D. Iov – și-au îngenunchiat sufletele lângă spiritul tristului lor confrate, a cărui menire se trudește s’o continue într’o lume lipsită de tihna savurării artei... - 51 de toamne eminesciene..”, își încheia Alexe Donici, trist, articolul.

La rubrica „Oameni-opere-reviste” din numărul 4 pe 1941, Octav Sargețiu semnalează lapidar faptul că „D. prof. I. Crețu, un prețios eminescolog, retipărește într’un frumos volum studiile poetului despre Basarabia și Bucovina, care, pentru prima oară au fost identificate și integrate de d-sa în ediția Eminescu, Opere, 4 vol – bucuria literară a anului 1939”.

„Viața Basarabiei”, numărul 7 din 1942, va găzdui articolul directorului revistei, Pan Halippa, articol intitulat „Mihail Eminescu la Odesa”. Pan Halippa aduce o importantă mărturie la biografia Poetului, aceea că acesta s-a aflat de două ori la Odesa pentru a-și lecui boalele de care suferea la picioare: „Limanurile de apă sărată și de nămol de lângă Odesa își au de mult faima de stațiuni balneare. La unul din aceste limanuri – Andreevski (Cuialnik) s’a lecut, în vara anului 1885 și în vara anului 1886, marele nostru poet Mihail Eminescu”.

Autorul prezintă trei scrisori, procurate de Octav Minar (cel acuzat pe nedrept că ar fi necroforul lui Eminescu!), pe care Eminescu le-a trimis de la Odesa prietenilor săi din Iași: lui Vasile Burlă, profesor, filolog și colaborator la „Convorbiri Literare”, lui Petru Novleanu și consulului rus Lermontov.

„Așadar, M. Eminescu a stat la Odesa. Și dacă prima dată, în vara anului 1885 s’a plictisit de moarte, neștiind limba rusească, în vara anului 1886 a învățat limba lui A. Pușchin și a și tradus din el mai multe povești, pe care nădăjduia să le editeze împreună cu Ion Creangă. În cele două vizite pe care le-am făcut la Odesa (în Decembrie anul trecut și în Iunie anul curent) am încercat să găsim sanatoriul d-rului Iachimowicz și am îndemnat pe d. primar al Odesei – Gherman Pântea, să bată o placă pentru comemorarea șederii lui M. Eminescu la Odesa. Și nădăjduiesc că lucrul se va face”, își încheia articolul Pan Halippa.

* * *

**Statuia celui mai mare poet român,
Mihai Eminescu, s'ar cuveni a fi ri-
dicată, la Chișinău, în mijlocul Gră-
dinii Publice. Avem un Pușchin — e
timpul s'avem și un Eminescu.**

* * *

În numărul 10-11 din același an, profesorul Aurel George Stino publică recenzia „Leca Morariu: Veronica Micle”, dedicată studiului cunoscutului cercetător cernăuțean, apărut în Buletinul Institutului „Cernăuți”, nr. 13, Tipografia Mitropolitul Silvestru (1942). Inevitabil, autorul se referă și la relația Veronica – Eminescu. „Procesul Veronica Micle – Eminescu trebuie definitiv închis printr'un studiu documentar de amplă proporție, care să fixeze, odată, definitiv, adevărul, fără a mai da posibilitatea speculațiilor gazetărești. Avem tot dreptul a-i cere d-lui Leca Morariu o asemenea contribuție menită a păstra neatinsă purpura unor mari amintiri”, concluzionează autorul.

„Viața Basarabiei”, numărul 9-10 din 1943 include studiul de amplă dimensiune „Semnificația naturii în poezia lui Eminescu”, realizat de Gheorghe St. Stoian. „Spiritul său profund original s'a manifestat încă din tinerețe. Cunoșcând codrii tăcuți ai Bucovinei, trăind în plină creație divină, s'a dezvoltat în el înclinarea către contemplare și meditație, mai mult s'a legat de pe atunci printr'o legătură aproape religioasă cu natura, așa încât venirea în contact de mai târziu, cu atmosfera mistică a Indiei – prin intermediul lui Schopenhauer – a găsit la el terenul pregătit. Nu a fost numai o influență, ci totodată o regăsire de sine”, afirmă autorul.

„Iubirea în genere și iubirea pentru natură este pentru Eminescu o pasiune”, continuă acesta, argumentând teza prin exemple concrete din poezia eminesciană și ajungând la concluzia: „Aceasta este structura lui Eminescu. Neputând vedea că soarta omului este de a lupta veșnic și deci neputând să-și organizeze forțele în vederea acestei lupte, să cadă în fatalism și misticism. A căzut în exclusivism văzând singura scăpare în întoarcerea spre trecut - ce e drept mai poetic, cum e și firesc, dar mult mai grozav în nedreptăți de tot felul. Pe de altă parte, negând orice valoare reală prezentă, a afirmat numai realitatea sufletească a sa. Adică Eminescu a încercat o sinteză între cele două idei despre viață, cea contemplativă budistă și cea raționalistă europeană. Reducerea primei, pasivă prin structura ei la cea de-a doua, dimpotrivă activă, și invers, nu este posibilă. Din toată opera poetică a lui Eminescu, se vede că el a înclinat totuși mai mult spre contemplativitate. Lui îi plăcea mai mult să trăiască împăcat, în natură, în pacea firii întregi”.

„Viața Basarabiei”, numărul 11-12 din 1943, publică articolul lui Octav Sargețiu, „O comemorare a lui Eminescu la Chișinău”, în care autorul prezintă manifestarea organizată de Asociația profesorilor secundari, în Sala Eparhială din Chișinău, la... 15 Aprilie 1939. De ce apărea articolul atât de târziu, când „la căpătâiul lui Eminescu, marele vrăjitor al armoniilor poetice, se scutură definitiv cea de-a 54-a toamnă”, nu știm să răspundem.

Dar tot în același număr al revistei apare și articolul lui Ionel Teodoreanu, „Comemorarea lui Eminescu la București”, organizată la 8 noiembrie 1943, ziua numelui lui Eminescu, din inițiativa Municipiului București. „Pentru întâia oară, comemorarea a fost radio-difuzată, țara putând asculta astfel nuanțele declamării poeziei „Mama” de către d-na Marioara Zimniceanu, societara Teatrului Național, - precum și glasul cald, catifelat de religiozitatea momentului, al romancierului Ionel Teodoreanu, care a

Cetatea Cavalerilor

Avram Iancu - 150

Nr. 6 (22) / Iunie 2022

adus amintirii lui Eminescu omagiul unei vibrante sincerități și admirații”, notează autorul, după care transcrie discursul rostit cu această ocazie.

Această mărturie constituie ultima mențiune a lui Mihai Eminescu în „Viața Basarabiei”. Nu peste multă vreme (iulie 1944) revista își va înceta apariția pentru un timp îndelungat, noua serie a „Viații Basarabiei” fiind reluată abia în anul 2000, sub coordonarea distinsului om de cultură, academicianul aproape octogenar astăzi, domnul Mihai Cimpoi.

Bibliografie:

1. Liudmila, Chiciuc - „Cu privire la reflectarea vieții și operei poetului Mihai Eminescu în paginile revistei „Viața Basarabiei” (1932-1944)”, în „Conferința științifică. Totalizarea activității de cercetare a cadrelor didactice. Secția istorie și limbi moderne”, Universitatea de Stat „B.P. Hașdeu” din Cahul, 20 aprilie 2007
2. Șpac, Ion - „Viața Basarabiei, 1932-1944: cercetări bibliografice și informative”, Ed. Pontos, Chișinău, 2002
3. *** - Colecția (incompletă) a revistei „Viața Basarabiei” (1932-1944).

Invitație la Șezătoarea Literară
Organizată de Revista „VIAȚA BASARABIEI”
Duminică 28 Martie 1943, ora 19,15 precis
în Sala ATENEULUI ROMÂN
cu prilejul împlinirii unui pătrar de veac dela UNIREA BASARABIEI
Conferențiază : GALA GALACTION,
laureat cu Marele Premiu Național
Citesc scriitorii : I. Buzdugan, Ludovic Dăuș, B. Iordan, Octav Sargețiu,
Vladimir Căvărneli, Stefania Stăncă, N. Spătaru și Al. Lungu, în frunte
cu PAN HALIPPA, directorul revistei.
Declamă : Elena Galaction, A. Pop-Marțian și C. Mitru dela Teatrul Național.
Cântă : Ecaterina Popovici și Iov Roșca dela Opera Română.